

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra psychologie

Název bakalářské práce: **Osobnostní kvalifikace pracovníka v sociálních profesích**

Autor bakalářské práce: **Andrea Horutová**

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.

Oponent:

Obsahová složka:

Autorka opřela svou bakalářskou práci o poznatky z psychologie osobnosti, ze sociální psychologie a sociální práce. V souladu s těmito podklady se zaměřila nejprve na vymezení pojmu osobnost a osobnostní předpoklady. Od tohoto vymezení se pak odvíjí témata o utváření a formování osobnosti a analýza různých fenoménů, které se při práci v pomáhajících procesích v různých směrech mohou uplatnit. Teoretická část končí shrnutím o poslání a smyslu sociální práce. Trochu nešikovně je v této kapitole zahrnut syndrom pomáhajícího. Praktická část obsahuje případové studie charakterizující osobnostní předpoklady respondentek.

Poznámky a připomínky:

Za cíl práce si autorka stanovila **zjistit osobnostní rysy sociálního pracovníka ve smyslu předpokladů pro výkon jeho profese**. Z toho měl vyplynout **závěr, zda se „všichni hodí pro práci sociálního pracovníka“**. Za problematickou považuji formulaci cíle jako zjištění, jestli sociální pracovník jako pracovník v pomáhající profesi musí mít nějaké osobnostní rysy a předpoklady pro výkon jeho profese. Ne zcela souhlasí obsah práce a popis obsahu v Úvodu práce. Pasáže věnované vymezení osobnosti jsou z hlediska různých autorů nevybalancované, občas zabíhají mimo téma, např. u Adlera k pojmu sociální cit jako znak dobře přizpůsobené osoby, který je definován namísto původně deklarovaného vymezení osobnostních rysů. Dvojitý význam a další vymezení, tentokrát pojmu předpoklad, v úvodu třetí kapitoly, hodnotím trochu rozpačitě,

rozhodně by stačilo přejít přímější cestou k osobnosti sociálního pracovníka. Dle obsahu práce bychom považovali třetí kapitolu za klíčovou, doporučila bych vlastnosti, schopnosti, dovednosti v rámci shrnutí 3.2 lépe utřídit. Předsudky a stereotypy řadí autorka zvláště (chybně) do osobnostních předpokladů. A rozhodně je zbytečné opakovat v různých pasážích, že každý člověk má své předsudky a stereotypy, že každý z nás je jiný apod.

Co myslí autorka výrazem „novější výrazové projevy“? Proč novější?

K výzkumné části:

V praktické části není třeba definovat, co je kvalitativní výzkum.

Jak vypadal „záměrný výběr neboli podle předem dané struktury“ (str. 25)? V „představení respondentek“ není nic takového zřejmé.

Jaká jsou „kritéria, díky kterým bych byla schopna ovlivnit výzkum a dojít až k co možná nejpřesnějším výsledkům“? (str. 25)

Jak byla užita kritéria uvedená na str. 25 (nejvyšší dosažené vzdělání, ačkoliv, jak je uvedeno dříve, vzdělání nebylo předmětem tématu práce, věk a oblast výkonu profese)?

Formální stránka:

V práci jsou drobnější gramatické chyby, k přepsání by nemělo dojít tam, kde tato chyba komplikuje nebo ruší porozumění, např. na str. 14 – „...že jsme nikoliv to, co si myslíme, že jsme ani to, co chceme být, ale to, co děláme...“ (zřejmě nesprávně přepsaná citace V. Smékala).

Namísto „jejich vlastnostmi osobnosti“ raději „jejich osobnostními vlastnostmi“ (str. 18).

Namísto pracovník x klient by bylo lépe psát pracovník a klient, příp. jinak.

Nevyváženost v textu na str. 18 o vlastnostech osobnosti s nadbytečnými obecně známými informacemi o typech temperamentů, které jsou rozepsány na úkor dalších vlastností. Interpunkce znehodnocující smysl: „...vzpomínala na svou práci, na jedné straně uvedla, že se jí po práci stýská, na druhou stranu sdělila, že je ráda, že za současných podmínek, které na pracovišti vládnou, již není.“

Co lze vysoudit o zkoumaných osobách z „objektivního“ hlediska? O čem např. svědčí odpověď, že „něco“ mi pomáhá při jednání s lidmi, „...asi by to měl zhodnotit někdo jiný“... „hlavní je umět vypnout, rozdělit si čas...“ apod.?

Je zřejmé, že otázky o možnosti vykonávat profesi sociálního pracovníka (str. 43) nerozuměly respondentky shodně.

Cíl práce není vymezený jednoznačně (liší se v různých částech textu).

Prezentace práce:

Práce má pětáctýřicet stran textu v rozdělení na teoretickou část s šesti kapitolami, z nichž každá obsahuje shrnutí na konci, a čtrnáctistránkovou část praktickou. V Seznamu použitých zdrojů je jedenadvacet knih a Zákon o sociálních službách.

Závěr:

Názory respondentek jsou zjišťovány pečlivě, ale z rozboru rozhovorů s nimi by bylo po stanovení odpovídajících kritérií možné usuzovat na jejich osobnostní rysy a vlastnosti. Namísto toho bylo vymezení jejich osobnostních předpokladů ponecháno na nich samotných, takže souhrnné zpracování je poměrně povrchní. Škoda, že v souběhu s volným rozhovorem s málo konkrétně stanovenými kritérii nemohly být závěry zpracovány přesněji a přehledněji. Práce vychází z praxe autorky na oddělení příspěvku na péči, doporučila bych méně otázek zpracovat do větší hloubky. Cíl práce byl zformulován problematicky, takže závěr o jeho dosažení je též problematický. K obhajobě doporučuji s výhradami.

Otázky k obhajobě:

Při obhajobě doporučuji věnovat se výše uvedeným připomínkám k praktické části.

Praha 15. 5. 2010

PhDr. Ing. Marie Lhotová, Ph.D.